SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 130. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 11, 1991 — CENTS 25 ЦЕНТІВ — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ЛИПНЯ 1991 — Ч. 130. РІК XCVIII.

Владика Іоан перейшов операцію в Чикаґо

Ривер Ґров, Ілл. (Д. Грушецький). — Вдруге на американську землю 10-го червня прилетів до Ню Йорку зі Львова Владика Іоан, Митрополит Львівський і Галицький, намісник Київського патріяршого престолу, первоієрарх УАПЦеркви в Україні.

Затримавшись у місті всього на чотири години, Владика Іоан поспішно виїхав автомобілем до Клівленду, а звідти літаком до Чикаґо, де на летовищі його чекали лікар і близькі приватні особи.

У середу, 12-го червня, у важкому стані, Митрополита Іоана відвезено до шпиталя св. Ігнатія Лойоли, біля Чикаґо, а 19-го червня його оперувала група спеціялістів-урологів. Операція була складна, але пройшла успішно.

Митрополит Іоан перейшов операцію спокійно й оптимістично, бо переносив уже два з половиною роки великі страждання, що припинилися із закінченням операції. Владика написав щирі та вдячні листи своїм лікарям.

Привіти і побажання швидкого видужання для Владики Іоана можна висилати на адресу: Metropolitan Ioan Bodnarchuk, 2635 Spruce St., River Grove, Ill. 60171.

В Києві заарештували А. Лупиноса

Київ (УНІАР). — Як повідомили активісти Всеукраїнської Міжпартійної Асамблеї, у понеділок, 8-го липня, на виході з приміщення Секретаріяту Руху заарештовано лідера Міжпартійної Асамблеї Анатолія Лупиноса.

Приводом до арешту, на думку активістів МПА, була акція протесту проти приїзду президента СССР Михаїла Ґорбачова до Києва для зустрічі з канцлером ФРН Гельмутом Колем. Одним з організаторів акції був А. Лупинос.

Арешт перевели працівники Ленінського РВВС Києва. Тепер А. Лупиноса тримають у тимчасовому слідчому ізоляторі при провулку Кошогорському. Кримінальну справу веде слідча Світлана Деменець.

Лікарі-спеціялісти виїхали до Києва

Ню Йорк. — В програмі Українсько-Американського Фонду Здоров'я для удосконалення серцево-судинної хірургії дітей в Україні розпочато обмін лікарями того роду хірургії, яка в Україні не стоїть на відповідному рівні. Цю виміну координує саме Українсько-Американський Фонд Здоров'я під проводом виконавчого директора д-р Зенислави Ворох.

Недавно у цій програмі, яка проходить в ЗСА у Нюйоркському медичному коледжі, відбули перевишкіл продовж двох місяців українські хірурги П. Гончаренко й Р. Лекан, педіятр О. Валько, реаніматолог В. Максименко і дві медичні сестри дитячих відділів інтенсивної терапії, В. Бурчина й І. Піддубна. Вони мали нагоду приглядатися до операцій серця у немовлят і маючи відповідну технічну базу в Україні зможуть далі вправлятися у цій складній хірургії.

Тепер група лікарів-спеціялістів Нюйоркського медичного коледжу під проводом д-ра Джорджа Ріда перебуває у Києві продовж двох місяців, щоб там з повним медичним устаткуванням і приладдям лікувати серцеві недуги і переводити операції серця у малих і новонароджених дітей.

Рівночасно із-за браку відповідних ліків в Україні прийшла на допомогу одна із найбільших в світі американських фармацевтичних компаній „Ебботт" з осідком в Чикаґо, яка обіцяла включитися у створення в Україні власної ефективної фармацевтичної промисловости так важливої для покращання стану здоров'я у дітей, зокрема в ділянці кардіології.

В СССР підготовляють закон про регабілітацію репресованих

Москва. — У понеділок, 8-го липня, Верховна Рада СССР розглянула законопроєкт про регабілітацію жертв політичних репресій і порядок відновлення прав регабілітованих. Як підкреслив член парляментарного комітету у справах законодавства і правопорядку Андрей Себенцов, цей акт „ставить регабілітацію на основу закону, визначає порядок проведення регабілітації і підстав, за якими особи регабілітації не підлягають".

Він також підкреслив, що законопроєкт „встановлює спрощений порядок регабілітації, який розповсюджується як на тих, хто був репресований у 1920-1959 роках, так і на репресованих у 1960-1988 роках", нагадавши, що у 1989 році припинили діяти політичні статті кримінального кодексу.

Згідно з законопроєктом, регабілітуються невинно репресовані люди і встановлюється, що кожному з них або його родичам видається офіційний документ, який служить підставою для дальшого відновлення в правах і можливої виплати матеріяльної компенсації. Вважають, що держава буде видавати до 1.5 більйона карбованців річно з виплатою компенсації жертвам репресій — з розрахунку 80 карбованців за кожний місяць проведений в ув'язненні, незаконно репресованим.

„Проблема регабілітації жертв політичних репресій зв'язана з поборюванням тягару минулого, необхідністю очистити совість, передумати свою історію", — підкреслив А. Себенцов. За його словами, прийняття цього законопроєкту підтвердить „прагнення відмежуватися від терористичних методів керівництва суспільством, відновити справедливість щодо колишніх невинно репресованих, гарантувати на майбутнє законність у державі на підставі визнаних світовою громадськістю прав людини і з цієї точки зору вести підрахунок оновленої державности".

За прийняття законопроєкту у першому читанні проголосували 316 депутатів, 16 висловилися проти і 25 стрималися.

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР)

Хуст, Закарпатської области. 30-го червня. З нагоди 50-ої роковини проголошення акту про відновлення української державности і за ініціятивою місцевої організації НРУ тут був проведений мітинг, на якому голова територіяльної організації Руху М. Джанда ознайомив присутніх з історичною довідкою про ОУН-УПА та розповів про діяльність С. Бандери. Лейтмотив мітингу: боротьба за незалежність України — обов'язок кожного українця! Учасники мітингу прийняли звернення до Верховної Ради України, в якому, зокрема, сказано: „В підписанні нового союзного договору вбачаємо нову кабалу для народу України. Вимагаємо проведення референдуму, в якому буде чітко зазначено: чи хоче народ України жити в незалежній державі, чи хоче залишитись у складі СССР?"

Горлівка, Донецької области. 30-го червня. У зв'язку із річницею прийняття Декларації про державний суверенітет України тут був проведений мітинг на місцевому стадіоні „Шахтар". Він пройшов під національними синьо-жовтими прапорами і прийняв резолюцію: „Підтримати заяву республіканського проводу НРУ до депутатів Верховної Ради України проти підписання нового союзного договору".

Димитрове, Донецької обл. 27-го червня. Під час трансляції сесії ВР УССР про обговорення проєкту союзного договору було вимкнено усю радіотрансляційну мережу міста. Коли обурені люди зажадали пояснень від керівництва міської радіотрансляційної мережі і керівників Міськради, їм відповіли, що нема електронапруги.

(Закінчення на стор. 4)

МОСКВА ВІДГУКНУЛАСЬ НА ВИМОГУ ВАШІНҐТОНУ

Вашінґтон. — Речники Уряду президента Джорджа Буша заявили кореспондентам, що ситуація на відтинку переговорів про зменшення атомової стратегічної зброї починає поправлятися після того, як Дж. Буш особисто домагався від совєтського лідера Михаїла Ґорбачова, щоб він приспішив процес переговорів.

Президент ЗСА домагався також, щоб М. Ґорбачов вислав до Вашінґтону міністра закордонних справ СССР Александра Безсмертних для заключних переговорів з державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером. Совєтський президент, маючи на увазі конференцію сімох індустріяльних держав, у якій він братиме участь за кулісами, а після закінчення конференції зустрічатиметься з головами держав „великої сімки", погодився на всі вимоги Буша, включно з тим, щоб зустріч на вершинах таки відбулася в кінці липня в Москві.

Приїзд совєтської делеґації вказує на основні переміни в ділянці переговорів про зменшення атомової стратегічної зброї. Буш виразно заявляв, що місія міністра Безсмертних не буде успішною, якщо він не приїде з конкретними позитивними пропозиціями. Виглядає, кажуть політичні і військові спостерігачі, що Москва з розмислом відтягала полагодження цієї справи, щоб спершу втихомирити своїх мілітаристів і щоб обміркувати скільки і де можна заховати атомової зброї, як це вона вже зробила із звичайною зброєю, порушуючи підписаний у Парижі договір про знищення великої частини танків, гармат, протилетунських систем та іншої зброї. Кремлівські керівники, коштом достави товарів широкого вжитку для населення, вивезли поспішно згадану зброю за Урал, заховавши її у спеціяльних схоронищах „на всякий випадок".

Багато дечого залежить від цієї зустрічі державного секретаря Дж. Бейкера з міністром Безсмертних, — заявив президент Буш, кажучи, що „є ще час на переговори і на відбуття вершинної конференції", яка, може відбутися тільки при передумові, що СССР і ЗСА будуть готові до підписання договору. Поспіх не є в інтересах ЗСА, — заявляють високі американські старшини, які вже вспіли навчитись з ким вони мають до діла.

Білий Дім нібито заперечує поголоски, що ЗСА погодяться на масову економічну допомогу для СССР, якщо переговори будуть позитивно закінчені, але перегони в обіцянках Коля, Міттерана, Мейджора та інших (крім Японії) вказують на корисну для Москви зміну. В кожному разі Буш матиме більшу „відвагу" представити цю справу демократичним Сенатові і Палаті Репрезентатів. Великої відваги в інших політичних справах, навіть у справі усамостійнення Прибалтики, він не має.

М. Ґорбачов, як виглядає, зрозумів гру Буша і через амбасаду у Вашінґтоні повідомив Уряд ЗСА про приїзд міністра Безсмертних і його дорадників ще цього тижня. На успіх розмов треба однак трохи почекати, бо існує чимало політичних проблем, які стоять на перешкоді підписанню якраз цього договору.

Злива нанесла великих шкод на Івано-Франківщині

Івано-Франківське (УНІАР). — Тут 3-го липня в наслідок великих дощів багато населених пунктів потерпіли великі матеріяльні шкоди.

Вода знесла 10 мостів, будівлі, розмила залізницю, затопила 20 приватних господарств, загинув учень 9-ої кляси. Рух поїздів між Яремчею і Коломиєю припинився.

При обласному виконавчому комітеті створено спеціяльну комісію, яка встановила розміри заподіяних шкод і надає допомогу потерпілим.

МОСКВА ЗАЦІКАВЛЕНА ІНВЕСТИЦІЯМИ ЗАХОДУ В СОВЄТСЬКУ ЕКОНОМІКУ

Москва. — Совєтський керівник, генеральний секретар ЦК КПСС і рівночасно президент СССР з необмеженими повновластями, Михаїл Ґорбачов заявив кореспондентам, що Совєтський Союз радше зацікавлений інвестиціями західного капіталу в совєтську економіку, як одноразовою фінансовою допомогою.

Про ці й інші справи він має намір говорити з головами держав і керівниками урядів сімох західних індустріяльних держав в Лондоні, які зберуться в наступному тижні в столиці Великобританії для обміркування справ своїх, в першу чергу економічних справ та їхнього відношення до комуно-московської імперії, яка всякими способами намагається з допомогою Заходу врятувати свою занепалу господарську систему, а тим самим і саму імперію від упадку.

Совєтський лідер, кажуть західні кореспонденти, які мали нагоду розмовляти у вівторок, 9-го липня з Ґорбачовим, представить західнім керівникам свій власний докладний плян, який передбачає відмілітаризування совєтської економіки, перетворення карбованця на конвертабельну валюту, систематичне переведення совєтської економіки у систему вільного ринку, очевидно, за взірцем Комуністичної партії і самого М. Ґорбачова.

Заперечуючи раніші передбачування голови Ради Міністрів СССР Валентина Павлова, що президент М. Ґорбачов не пропонуватиме на Лондонській зустрічі конкретного пляну розв'язки совєтської економіки, секретар президентського бюра Віталій Н. Ігнатенко заявив кореспондентам, що президент Ґорбачов вже довший час працює над своїм власним пляном і цей плян у формі офіційного документу, буде представлений ним під час виголошення головної доповіді з характеристикою ситуації в СССР, а на економічному відтинку зокрема.

Ігнатенко й інші помічники совєтського керівника заперечили раніші поголоски, що совєтський президент проситиме Захід про допомогу. Його плян включає також різні пропозиції для евентуальних інвестицій капіталу західних держав і приватного бизнесового сектора, розпрацьовані президентською радою для економічного розвитку і підтримані економістами із закордону, включно з двома відомими американськими економістами з Гарвардського університету.

Моральною підтримкою місії М. Ґорбачова мали б послужити заяви президента Російської федерації Бориса Єльцина і представників вільних інших республік. Ці заходи зроблені для цього, щоб Ґорбачов говорив не тільки від кремлівського керівництва, але від великої частини СССР, тобто також від тих республік, які нібито погодилися, без підтримки народів, на підписання нового союзного договору, який послужить для них новим ярмом для усих поневолених Москвою народів. Якусь, покищо невідому ролю грає в цьому Б. Єльцин, бо один і другий дбає про те, щоб незавалилась імперія і в її руїнах не постали нові самостійні держави.

Представники Уряду ЗСА заявили публічно, що президент ЗСА Джордж Буш плянує сказати совєтському керівникові, що З'єднані Стейти Америки і чимало інших західних країн не мають в пляні рятувати совєтську економіку від стагнації. Про це становище Президент ЗСА повідомить совєтського президента листом ще перед початком нарад, щоб не було жодного непорозуміння і розчарування під час зустрічі. Подібну позицію займають уряди Великобританії, Японії й інших держав.

В АМЕРИЦІ

У СВОЇХ НАЙНОВІШИХ дослідах Уряд президента Джорджа Буша звинувачує стейтові правління за зріст видатків на програму Медікейд. Дослідники уважають, що стейтові уряди впродовж останніх років систематично не зуміли передбачити великого та швидкого зростання видатків Медікейд, за які Урядові приходиться платити. Заскочений таким поворотом подій, Ричард Дарман, директор федерального бюджету, вирішив ці справи докладно перевірити.

В ПОНЕДІЛОК, 8-ГО ЛИПНЯ, в Парижі почала працю конференція п'яти найбільших у світі достатників зброї. В ній беруть участь делеґації ЗСА, Англії, Франції, Совєтського Союзу і Китаю. Мета зустрічі — обмежити продаж зброї країнам Близького Сходу. Конференція проходить за зачиненими дверима і, за оцінкою спостерігачів, є тільки початком довгого шляху до якогось міжнародного зобов'язуючого рішення.

У ПОНЕДІЛОК, 8-ГО ЛИПНЯ, президент Джордж Буш подав до відома, що створено приватну безприбуткову фундацію, головним завданням якої буде заохочування до створення взірцевих шкіл. Окремим церемоніялом у присутності Ламара Александра, секретаря Департаменту освіти, президент Дж. Буш представив 18 членів Ради директорів Корпорації розвитку нових американських шкіл, які є чільними провідниками американського комерційного, наукового та політичного світу, заявляючи при тому, що вірить у їхню спроможність переконати американський комерційний світ про конечність щедрих дотацій для створення цих зразкових шкіл. Новостворену корпорацію очолив колишній губернатор стейту Ню Джерзі Томас Кейн.

ОСТАННІМИ ЧАСАМИ велика кількість американських садівників, зокрема тих, які займаються тільки вирощуванням яблук, зазнали велетенських фінансових втрат, що в деяких випадках закінчилося втратою всього майна. Садівники дуже обурені ходом подій, котрі були спричинниками їхнього лиха, бо в цьому випадку це не були звичайні природні явища, але зумисно, на їхню думку, запляноване акція застрашування покупців. У 1989 році засоби масової інформації подали вістку, що хемічний середник Алар, що його вживають деякі садівники для реґулювання росту овоча, спричинює захворіння пістряка, згідно з аналізою Ради оборони природних багатств. Результатом цього повідомлення був масовий застій у закупі яблук і неповоротні втрати для садівників. Справа опинилася в суді та, не зважаючи на її вислід, втрати понесені садівниками, включно з довір'ям покупців, скоро не компенсуються.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша подав до відома, що висилає повідомлення до 500,000 дітей-калік, яким у минулому було відмовлено державну допомогу. Це рішення є наслідком змін у деяких законах Верховним Судом минулого року, але знавці та аналітики твердять, що тут великим чинником були тяжко розреклямовані засобами масової інформації приклади убогости та безпорадности американської дітвори, зокрема дітей-калік.

У СВІТІ

В ПОНЕДІЛОК, 8-ГО ЛИПНЯ, стався новий викид вулканічного попелу з кратеру вулкану Пінатубо на філіппінському острові Люзон. Стовп попелу здійнявся вгору на 15 кілометрів. Число жертв зросло до 341 особи.

У МОЛДОВІ ПІСЛЯ довгих злив вийшли з берегів ріки, затопивши 5,000 будинків. Повідомляють, що 15 осіб загинуло, 11 пропало безвісти.

В ПОНЕДІЛОК, 8-ГО ЛИПНЯ, прем'єр-міністер Японії Тосікі Кайфу заявив, що до того часу поки Совєтський Союз утримує японські острови Курильської мережі, Москва не дочекається допомоги від Токіо. „Наша країна, — сказав Т. Кайфу, — вважає острови невід'ємною частиною своєї території і ніякі поступки в цьому питанні неможливі". Японці чекають, щоб президент Михаїл Ґорбачов розповсюдив „нове мислення" й на азійський терен, тобто совєти мусять виявити в Азії таку гнучкість, на яку вони спромоглися у Східній Европі.

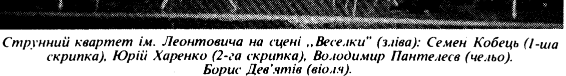
ДУХОВНИЙ ЛІДЕР Альжирських фундаменталістів шейх Ахмед Сохнун заявив у понеділок, 8-го липня, що „коли держава не відмовиться від тактики терору і агресії, вибух обурення народних мас призведе до непередбачених вислідів, які можуть мати катастрофічний характер". На боці уряду Альжиру є танки, але їм протистоять десятки мільйонів фундаменталістів і сьогодні годі сказати, чим це закінчиться для Альжиру.

ПРЕДСТАВНИК РУМУНІЇ в ООН Аурел Драгош Мунтяну висловив думку, що договір про співробітництво і дружбу між СССР і Румунією не буде ратифікований парляментом Румунії, бо він не відповідає інтересам румунського народу.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ФРАНЦІЇ Едіт Крессон заявила, що французькі державні служби повинні застосувати більш ефективні способи для виселення з країни нелегальних імігрантів і закликала до введення нових обмежень на в'їзд до Франції. Ймовірно, „нелегалів" висилатимуть з Франції на спеціяльних літаках, як це було за консервативного уряду Жака Ширака в 1986 році. Е. Крессон, яка належить до Соціялістичної партії, у поглядах на проблему в'їзду і виїзду чужинців підтримує консервативних, забуваючи, яку критику з боку багатьох політиків і громадських діячів викликало рішення уряду Ширака силоміць вивезти з Франції понад 100 громадян Малі.

РАДА НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ міста Калуша біля Івано-Франківського прийняла звернення до Верховної Ради СССР з протестом проти поспіху у справі підписання союзного договору.

СОЮЗІВКА ПРИВІТАЛА ГОСТЕЙ У НОВОМУ ЛІТНЬОМУ СЕЗОНІ

Струнний квартет ім. Леонтовича на сцені „Веселки" (зліва): Семен Кобець (1-ша скрипка), Юрій Харенко (2-га скрипка), Володимир Пантелеєв (чельо), Борис Дев'ятів (віоля).

Союзівка. — Купаючись у зелені і теплі проміннях сонця, ця славна відпочинково-вакаційна оселя УНСоюзу відкрила свій вже 38-ий літній сезон оригінальними мистецькими програмами, що почались вже в четвер, 4-го липня, теплою гостинністю та питомою їй унікальною атмосферою. Хоча День Незалежности припав цього року на четвер, тобто будний день, багато гостей, зокрема молоді, прибули на Союзівку вже в середу увечері, щоб продовж наступних чотирьох днів святкувати початок нового вакаційного сезону на Союзівці. А був цей початок справді багатющим.

Уже в четвер увечорі, на площадці біля „Ворохти", під час „Гуцульського вечора", відзначено День Незалежности ЗСА, коли „Міс Союзівки" Марта Куропась і конферансьє Оля Ходоба-Фриз відчитала уривки з декларації незалежности українською і англійською мовами, а вокалістка Ліда Гаврилюк заінтонувала американський національний гимн. Гарно пописувався цього вечора піснями і танками ансамбль працівників оселі, забавляла гостей під час вечері, а відтак на забаві, оркестра „Звуки Союзівки" в особах Гриця Гриновця і Степана Беня, а посмак недільного пополудневого концерту дав естрадний співак Алекс Голуб, виконавши кілька пісень з оркестрою „Звуки Союзівки". Вечером вела конферансьє Оля Ходоба-Фриз.

Після вечері в бібліотеці „Гостинниці" відбулося відкриття виставки скульптур Зенона Голубця, що було своєрідним поєднанням мистців з України і з діяспори, бо в рамках відкриття виступив струнний квартет ім. Леонтовича з Києва. Зі словом про мистця З. Голубця виступила колишня конферансьє Союзівки, тепер головна радна УНСоюзу, Аня Дидик-Петренко. Виставка тривала до неділі.

У п'ятницю увечері на Союзівці, деб'ютував новий інструментально-вокальний ансамбль „ІКА" в складі Ксеня Кизик, Іня Бонакорза і Андрій Вовк, які виконали ряд популярних українських пісень легкого жанру. До танків під час забави цього вечора приґравала оркестра „Звуки Союзівки".

Багатою та різноманітною для гостей оселі була субота. Вранці, на відновлених кортах Союзівки почались тенісові змагання за першенства УСЦАК-Схід в групах чоловіків і сеньйорів. Увечері, на сцені „Веселки" виступив струнний квартет ім. Леонтовича з Києва в складі: Юрій Харченко, Семен Кобець, Володимир Пантелеєв і Борис Девятів. Квартет цей, визнаний критиками як один з кращих у світі, виконав композиції Тартіні, Моцарта, Лисенка, Леонтовича, Скорика, Керна та Джопліна.

У другій частині програми виступили естрадні вокалісти з України Наталка Мельник і Андрій Шкурган та баяніст Любомир Богословець. Програмову вела Оля Ходоба-Фриз, яка у антрактах представила членів Головного Уряду УНСоюзу — головного предсідника Уляну Дячук, головного секретаря Володимира Сохана, головних радних Володимира Кваса, Ев-

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year* — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Острах перед атомовою зброєю Іраку

Про війну проти Іраку ніби вже забулося, але ще далеко не минулися тісно з нею пов'язані проблеми й турботи. Ще не минулася трагедія курдів і, може, колись будуть проголошені цифри загинулих курдів у невдачному повстанні проти Іраку й опісля — від голоду й холоду у горах, куди схоронилися сотні тисяч втікачів. Останні вісті інформують, що все ще не дійшло до згоди між лідерами курдів і Саддамом Ґуссейном, дарма, що ми бачили вже на телевізійному екрані, як один курдський лідер цілувався з Саддамом. Не видно ще навіть на овиді ліквідації ізраїльсько-арабського конфлікту. В останніх днях гостро заактуалізувалася проблема зброї масового знищення в арсеналі Іраку.

Формально закінчилась війна проти Іраку проголошенням перемир'я на базі поставлених Радою Організації Об'єднаних Націй передумов, що їх прийняв Ірак. Між тими передумовинами було зобов'язання Іраку, що він виявить і знищить хемічну й бактеріологічну зброю та спроби створити власну атомову зброю. Виявилося, що кількатижневе бомбардування летунством становищ іракської армії й околиць Багдаду знівечило тільки частину ворожої зброї масового знищення. Виявилося теж, що грубо перецінено вартість ізраїльської розвідки, яка не зуміла вказати, де саме знаходяться військові лябораторії Іраку та сховища складників, потрібних для випродукування атомової зброї. Правду виявили лети американського так званого розвідкового сателіта з його світлинами та втеча з Іраку до Америки вченого фізика в уніформі чи в цивільному одязі, який склав докладні зізнання про намагання Іраку таки осягнути атомову зброю.

Президент Джордж Буш, перебуваючи на чотириденному відпочинку у своїй посілості в стейті Мейн, розмовляв із журналістами під час гри в ґольфа і цю розмову передано в „Ню Йорк Таймсі" з 30-го червня ц. р. Президент закинув Саддамові Гуссейнові, що він „обманює, бреше і затаює" правду про спроби створити атомову зброю. Коли 29-го червня прибула до Іраку слідча Комісія ООН для перевірення одного складу й одного транспорту — іракські вояки почали стріляти в повітря, щоб відстрашити членів Комісії та просто внеможливити їм працю. Буш заявив, що він негайно розпічне нараджуватися з союзниками про засоби, що їх треба вжити супроти Іраку і що це найперша актуальна справа. Він і державний секретар Джеймс Бейкер відмовилися відповісти ясно, чи береться на увагу можливість застосування супроти Іраку гострих санкцій включно із збройною дією, але підкреслили, що йдеться про дипломатичний натиск. Буш не скривав свого обурення і стурбування та з огірченням заявив журналістам: „Він (Саддам Гуссейн) нічого не навчився з недавньої війни". Заступник державного секретаря Лоренс Іґлберґер заявив у пресовому інтерв'ю: „Не може бути сумніву, що ми розв'яжемо цю проблему так або інакше".

Справа набрала розголосу обабіч океану. Авторитетна Ассошіейтед Пресс інформує, що до Багдаду поїде директор Міжнародного аґенства для справ атомової енерґії і що туди збирається їхати заступник генерального секретаря ООН. Виринула теж окрема проблема ракет засягом 90 миль. Між згаданими вище передумовами перемир'я, що їх поставила Іракові Рада Безпеки ООН у квітні ц. р., була вимога знищити ці ракети. Виявляється, що Саддам Гуссейн цього теж не виконав. Виходить, що тепер знову, як це було від часу, як тільки Буш і Бейкер почали монтувати міжнародну коаліцію проти Іраку й організувати потрібні Бушеві резолюції Ради Безпеки ООН — так і тепер центральною фіґурою конфлікту є знову Саддам Гуссейн. Президент Буш недавно заявив, що війни проти Іраку не ведено на те, щоб скидати з влади диктатуру Саддама. Раніше заявив був, що війни не ведеться проти іракського народу. Президент і його дорадники сподівалися, що військо Іраку скине Саддама та що тамошній народ його прожене. Військо слухняно здавило повстання курдів і іракці цілують йому на вулицях Багдаду руки. Майбутній історик цієї війни проти Іраку, її причин і її безпосередніх та дальших наслідків — матиме дуже складне завдання. Хто й у чому завинив, що той блискучий „бліцкріґ" з подиву гідною стратегією не розв'язав, а спричинив повстання таких нових складних проблем.

Микола Світуха

КОНЦЕПЦІЯ АКАДЕМІКА І. ЮХНОВСЬКОГО

У дискусії над можливою методою перетворення теперішньої централізованої державної структури СССР на співдружність незалежних держав на увагу заслуговує концепція академіка Ігоря Юхновського. Ця концепція визначує шлях для розв'язки сьогоднішньої фундаментальної політичної і економічної кризи, а одночасно забезпечує Україні та іншим республікам реальний, а не декляративний суверенітет. Багато деталів потребують дальшого опрацювання і уточнення і саме тому мова тут про концепцію, а не про програму або плян.

Як відомо, Ігор Юхновський — людина з високим науковим стажем, голова Народної Ради України, колишній кандидат на голову Верховної Ради. Але факт, що при публікації його концепції в „Літературній Україні" (13-го червня 1991) не згадано про становище до неї інших депутатів Народної ради дає підстави для висновку, що проєкт віддзеркалює його погляди і його не треба уважати проєктом якоїсь частини Народної Ради.

Основою концепції І. Юхновського є теза, що „перетворення СРСР в сукупність незалежних держав є єдиним можливим шляхом для виходу усієї країни із кризи". Україна та всі інші республіки стали б вповні незалежними державами з хвилиною підписання одночасно двох державно-правових актів. Першим і головним актом, розрахованим на період до 10 років, був би договір між 15-ма державами, які б створились „у результаті самовизначення націй, що складають корінне населення теперішніх республік Радянського Союзу". Другим актом, який ввійшов би в силу рівночасно з першим, було б підписання „договору перехідного періоду" поміж урядами кожної новоствореної держави і теперішнім урядом СССР. Цей договір нормував би взаємну політику у перехідному періоді, передбаченому на термін трьох до п'яти років. З вигасненням терміну дії цього другого договору теперішній союз, як державна структура перестав би існувати, а союзний уряд був би самозліквідований.

Концепція Юхновського передбачає три основні засади першого акту, себто договору поміж державами. Перша, — це одночасне проголошення незалежності всіх 15-ох держав і взаємне визнання ними незалежности одна одної. Друга — це взаємне домовлення поважати проголошений суверенітет, приймаючи як обов'язуючі всі держави десять принципів міжнародного права. І третя — це одночасне домовлення поміж 15-ма державами про схему спільної стратегічної оборони, космічних досліджень і систему спільних господарських організацій з дорадчими функціями. Для реалізації таких домовлень мала б бути створена „Рада керівників" 15-ти держав, виконним органом якої був би секретаріят. У концепції не з'ясовано яка була б розв'язка для цих республік, які не бажали б приймати зобов'язання про спільну стратегічну оборону або уважали б, що космічні дослідження їм не під силу.

Ключовими засадами другого акту, себто „договору перехідного періоду" поміж 15-ма державами і урядом СССР, були в збірні домовлення про: а) перехід союзної власности у власність держав, при чому політика роздержавлення власности мала б бути узгіднена поміж урядами 15-ти держав; б) децентралізацію совєтської армії і створення національних армій кожної держави, а також професійної армії стратегічної оборони підпорядкованої співдружности 15-ти держав; в) створення незалежної фінансово-бюджетної системи у кожній самостійній державі включно з випуском власної валюти.

Кожне зі згаданих домовлень вимагало б реформування відповідних союзних міністерств і адміністративних структур. Метода і період часу потрібний для такого розформування були б визначені окремими договірними актами, які були б частиною головного „договору перехідного періоду" і мали б юридичну вагу. З датою завершення процесу розформування вступили б в силу правні заложення основного договору, себто почала б діяти правно-адміністративна система співдружности 15-ти незалежних держав. З тим моментом закінчив би своє історичне існування Союз СССР.

У концепції Юхновського підкреслюється, що новостворена співдружність держав мусить бути основана на респекті принципів міжнародного права, між якими найважливішим є суверенна рівність, непорушеність територіяльних кордонів, мирна розв'язка спірних проблем, відмова від застосування сили і засобів тиску, невтручання у внутрішні справи, співробітництво і сумлінне виконування взаємних зобов'язань.

Немає сумніву, що поодинокі положення концепції вимагають детального розроблення і узгіднення поміж майбутніми партнерами співдружности. По-

(Закінчення на стор. 3)

Л. К.

До редакції „Дзвону" надходять листи

До редакції львівського журналу „Дзвін" чимраз частіше надходять листи українських патріотів, які вповні інформують та відображують журбу долею України, догану Комуністичній партії і її провідникам. Ось два з-помежи них, притаманні якраз змістом сьогодні найбільш актуальних питань і стверджень.

Один із них — це від Ігоря Сеника з Усть Ординського району Іркутської области: „В Іркутську є площа П. Постишева — та ж це ляпас українській діяспорі Північного Сибіру! Косіор і Постишев — кати нашого народу. В Канаді є пам'ятник Тарасові Шевченку, а в 'Сибірі неісходимій' нема. Але ми не сидимо, склавши руки: будемо відстоювати честь і гідність нашої нації, боротися за піднесення самосвідомости козацьких нащадків... Слава Україні!"

А тепер другий лист від А. М. Бориса, з Волинської области, який виразно говорить про настрої і почування тамошних українців. „Підтримую пропозицію судити міжнародним судом усіх винуватців і виконавців страхітливого геноциду проти народу України — депортації, голоду, репресій. КПРС мала б офіційно вибачитись за свою авангардну роль і безпосередню участь у злочинах, за організацію винародовлення у самому серці цивілізованої Європи. Партія повинна саморозпуститись і всі кошти віддати народу — на будівництво вільних держав, а не перебудовчу руїну!".

В іншому листі Р. Є. Іваничук з Воркути пише, що „Міністерство освіти Латвійської республіки відкрило в Ризі українську школу. Чи не приклад для Донбасу, Кубані, Зеленого Клину?"

А ще один автор листа Є. Д. Крамаров стає в обороні „Нахтіґаля" і Української Дивізії Галичина, обстоюючи своє твердження такими словами: „Курсант Львівського військово-політичного училища Ігор Король, висловлюючись з приводу зміни назви часопису, звинувачує батальйон „Нахтіґаль" та дивізію СС 'Галичина' у війні проти українського народу. Дозволю собі нагадати майбутньому військовослужбовцю, що 15 мільйонів українців знищили більшовицькі 'друзі' нашого народу, яким вірно служить пан Король. Я не ідеалізую українські пронімецькі формування, але слід пам'ятати що 'Нахтіґаль' відмовився проводити каральні операції супроти мирного населення на території Білорусії і майже в повному складі перейшов до УПА".

Чотири листи з-поміж багатьох, а властиво чотири вістки, що заторкають національні аспекти із різних відтинків життя українського народу, що зображують його тривогу і хвилювання, його поставу в обороні правди та зарисовують картину його прагнень і стремлінь.

Л. Дражевська

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ЛІКАРЯ-ДРАМАТУРГА

Об'єднання українських письменників „Слово" і Наукове Товариство ім. Шевченка влаштували 15-го червня 1991 року у Ню Йорку вечір, щоб відзначити появу книжки Іларіона Чолгана „Дванадцять п'єс без однієї", яка напевне буде важливим джерелом у вивченні історії українського театру і життя в повоєнній Австралії й Німеччині українців — утікачів комуністичного режиму. Книжка є збіркою драматичних творів Іларіона Чолгана (псевдонім — І. Алексевич), більшу частину яких написано в 1945-49 роках.

Іларіон Чолган народився в 1918 році на Західній Україні, в селі Сапогові над Збручем. Ще підлітком цікавився театром і літературою, перше його оповідання опублікували, коли він мав 17 років. Але молодий Чолган хотів мати певний фах і в 1944 році здобув диплом лікаря у Віденському університеті. Після війни працював лікарем у таборі для утікачів у Ляндеку (Австрія).

Вечір відкрив Василь Калинович, привітав драматурга і представив доповідача — театрознавця Валеріяна Ревуцького, який прочитав доповідь: „Зліт і зникнення комедіографа Алексевича".

Доповідач сказав, що щасливим випадком була зустріч Чолгана у Ляндеку з блискучим актором Йосипом Гірняком, який разом із дружиною, Олімпією Добровольською заснував Театр-Студію, де вишколювали молодь і шукали нових шляхів, раніше накреслених Лесем Курбасом. Гарячий шанувальник Гірняка, Чолган-Алексевич одразу почав співпрацювати з Театром-Студією; в 1946-48 роках вона поставила п'ять його п'єс.

Першою виставою Театру-Студії, яка відбулася 12-го лютого 1946 року, була п'єса Алексевича — „Замотилечене теля", що відтворювала жанр вистав театру „Березіль" — „Алло на хвилі 477" та „Чотири Чемберлени". Молодий драматург Алексевич мав нагоду почути від Гірняка й Добровольського — як саме творилися ці березільські вистави.

Другою п'єсою Алексевича була „Блакитна авантура", де героєм був еміґраційний ревізор-Хлестаков, самозакоханий брехун.

Третю п'єсу, яку поставив Театр-Студія — „Сон української ночі" Алексевич назвав також — „Мандрівка чумака Мамая навколо світу". Ця сатира-рев'я охоплює події на Україні від 1917 до 1946 року. Вона мала величезний успіх, особливо завдяки грі Йосипа Гірняка, який виконував ролю Мамая. То він — дипломатичний представник у Відні Пашківської республіки, ставить у Голливуді змодернізовану виставу „Ой не ходи Грицю".

Після успіху п'єси „Сон української ночі", Алексевич написав її другу частину — „Хожденіє Мамая по другому світі". Тут дух померлого Мамая потрапляє на морське дно, потім — у чистилище. Там — паноптикум української еміґрації в таборах біженців: плітки, безліч партій, бої на папері. Далі Мамая на шнурку затягають до пекла — Соловків. Там янгол миру читає Мамаєві й козакам заклик султана (Йосипа Сталіна) про повернення „на родіну". Козаки й Мамай відписують йому свою власну версію „Листа запорожців", нагороджуючи султана красномовними епітетами.

Як відомо, образ Мамая, як він склався в українській історії, також мав риси гайдамацького отамана. Виконавець ролі Мамая, Йосип Гірняк, вважав, що образ Мамая синтетичний, бо він об'єднував і Вертеп, і риси консервативного малоросійства, що було властиве героям драм Миколи Куліша — Кумові з „Народного Малахія" та Мини Мазайлові.

У 1949 році Ансамбль українських акторів під керуванням Володимира Блавацького поставив у Західній Німеччині п'єсу Алексевича — „Провулок святого Духу". П'єса складається з прологу, сімох картин і епілогу. Кожна картина змальовує певний період життя Львова від 1918 до 1941 року — від кінця Австро-Угорської монархії до часів німецької і совєтської окупації.

У листопаді 1953 року Театральна група Мирона Чолгана (колишнього актора Театру-Студії Гірняка й Добровольської) поставила в Ню Йорку п'єсу Алексевича „Загублений скарб". У цій п'єсі автор відтворив життя біженців у таборах повоєнної Німеччини. Йосип Гірняк грав ролю лікаря Психіятренка, найгострішого критика таборового життя.

Чотири п'єси Алексевича ніколи не були виставлені. В 1947 році він написав для Театру-Студії п'єсу „Останнє втілення Лиса- Микити" за мотивами „Лиса-Микити" Івана Франка. Йшли репетиції п'єси, мистець Едвард Козак виконав до п'єси чудові ескізи костюмів і масок (їхні репродукції вміщено в книжці „Дванадцять п'єс без однієї"). Але почалася еміґрації з Західньої Німеччини, Гірняк і Добровольська виїхали до Америки. Так п'єса не побачила світу.

Не було також поставлено комедію скитальських днів „Діти Дажбога" і п'єси „Мамай невмирущий" та „Дума про Мамая", написані в Америці. Читач з інтересом прочитає їх у книжці Чолгана.

Свою доповідь Ревуцький закінчив словами: „У майбутньому історик українського театру не обійдеться без постаті Алексевича, драматурга переходового періоду, що творив для театру, винесеного поза межі своєї батьківщини. Алексевич був найяскравіший комедіограф повоєнних років у Німеччині. В історії українського театру він є одним з найяскравіших прикладів, яких успіхів може добитися драматург, коли його твори постають у тіснім контакті з

(Закінчення на стор. 3)

Галина Маняко

Народній артистці Ніні Матвієнко

Ви чуєте? Співає Україна,
То виступає Матвієнко Ніна,
Народу сонячного сяюча перлина,
І пісня наша з нею не загине.
Ви чуєте, як степ широкий плаче,
Він будить у народі дух козачий,
Ви чуєте, як котить хвилі в море
Славутич наш, віщуючи про горе.
Ви чуєте ридання матерів,
В яких забрали на Сибір синів,
Ви чуєте, як пісня журавлина
Несе на крилах сльози Батьківщини.
Як заспіває Матвієнко Ніна,
Жарінню наливається калина,
Й здається, що джерельна глибина
З віків мелодіями волі вирина.
І пробиває на шляху всі скелі,
Щоб ми були щасливі і веселі,
Як жайвори в блакитній високості,
Як навесні дерев зелені брості,
Як душі пращурів, що без кайдан жили,
Як перші проліски, що крізь сніги пройшли.
Тобі спасибі, Матвієнко Ніно,
Що ти не зрадила ніколи Україну,
Що пісню материнську зберегла,
І що її нащадкам принесла,
Як найдорожчий скарб, як ту святиню,
Що вічність береже для Батьківщини.
Співає пісню дочка України
І розцвітає у серцях калина.

Микола Францужeнко

В УСЬОМУ БУЛА ЙОГО ВОЛЯ...

I.

З початком війни між гітлерівською Німеччиною і сталінською країною „Рад", 22-го червня 1941 року, з перших її днів, моєму поколінню довелось стрибати не з мосту у воду, а в найглибші прірви земні, в саме пекло земельне, „геніями" створене.

Всі ми знали, що Комуністична партія підпорядкувала собі абсолютно все, включно з життям людей, незалежно чим вони є, який пост в партійному чи державному апараті вони займають. Все було зведене нанівець і все, абсолютно все залежало від славної однієї людини, запамороченої власною величчю. Тож не даремно,, Микита Хрущов, розвінчуючи свого попередника на 20-му з'їзді КПСС, згадавши війну, зразу заявив, що „зосередження влади в руках Сталіна призвело під час великої вітчизняної війни до дуже тяжких наслідків".

А візьмім у руки будь-які „наукові" твори, спогади, художні твори, кінофільм, то в них, за словами Хрущова, все представлено неправдоподібним способом про ролю Сталіна у війні 1941-45 роках. Усе підтяглось під одну схему, мовляв, Сталін все передбачив; совєтська армія на основі стратегічного пляну, виготовленого Сталіном ще задовго до війни, застосувала тактику т. зв. „активної оборони", що, як відомо, уможливила німцям підійти аж до Москви і Сталінграду. Застосовуючи цю тактику, совєтська армія, нібито, завдяки виключно генієві Сталіна перейшла в наступ і перемогла ворога. І, як на сміх, перемогу здобуто такими страшними зусиллями жертвами спільними силами багатьох народів, людей, приписано тільки стратегічному генієві Сталіна.

Микита Хрущов був людиною з великим досвідом. Знав життя і всі закутки партії, вірним членом якої сам був, не з книжок чи брошур, а з життя, в якому змагався інколи з кривавими мозолями. Він також розумів, що від того, як трактуватимуть ролю Сталіна, матиме величезне значення і в майбутньому, не тільки з історичного, але й з політичного, виховного і практичного погляду.

Перед війною уся преса, всі засоби масової інформації, всі політично-виховні апарати і їхня праця були сповнені характеристичної самохвальби: якщо, мовляв, ворог зважиться порушити недоторканість „священної радянської землі", то на кожний удар ворога ми відповімо трьома ударами, будемо бити ворога на його власній території і переможемо без великих втрат для нас самих. Але чи ця гурра-бравурність пропаґандивна базувалась на конкретних даних? А ділянок було ж стільки, що про деякі з них Бідні й Кумачі навіть уявити не могли, не те, що щось знати.

Сталін знав все. Знав перед війною, під час і після війни. І хай хтось посмілився б щось сказати, що воно не так. Зразу пришили б і зраду і спілкування з усіма, навіть, псами-лицарями, дарма, що ті водились у глибоку давнину.

Сталін увесь час повторював цю саму тезу, а зводилась вона до того, як ствердив Микита Хрущов на згаданому 20-му з'їзді КПСС, який відбувався в лютому 1956 року, що трагедія, як постійно твердив вождь, якої зазнала країна в першому етапі війни, була наслідком „несподіваного" нападу німців на Совєтський Союз.

Це була велика брехня. І Микита Хрущов мав відвагу заявити, що це була „цілковита неправда". Далі він нагадав про те, що було широко відомо, але не згадувалось відкрито, а саме, що як тільки Гітлер прийшов до влади, він поставив собі за завдання ліквідувати комунізм. Фашисти говорили про це одверто, не приховуючи своїх плянів. Маючи на увазі здійснення цієї мети, вони творили всілякого роду пакти й бльоки. Найвідомішою була вісь Берлін-Рим-Токіо.

Фактів про те, що Гітлер спрямовує усі свої зусилля на підготову війни, було хоч відбавляй. Він створив великі збройні сили і стягнув їх, включно з бронетанковими з'єднаннями поближче до кордону СССР.

Після війни було опубліковано чимало різних документів. Так, наприклад, 3-го квітня 1941 року особисто Черчіль через свого посла в Москві перестерігав Сталіна, що німці почали перегруповування своїх збройних сил з метою нападу на Совєтський Союз. І хоч це, як зазначив Микита Хрущов, Черчіль робив зовсім не з приязних почуттів до совєтських народів, а мав при цьому на увазі власні імперіялістичні цілі, які зводились до того, щоб довести Німеччину і СССР до кривавої війни, що дозволить зміцнити позицію британської імперії. Частково так, можливо, і думав Черчіль, годі заперечувати. Йому, як лідерові керівникові партії і не годилося не думати про це. Все ж таки, він у своєму листі перестерігав Сталіна і звертав увагу на небезпеку. Черчіль неодноразово, а вперто й послідовно звертав Сталінові на це увагу в своїх телеграмах з 18-го квітня і наступних днів. Сталін не тільки не взяв цих інформацій до уваги, а навіть наказав не вірити таким інформаціям, щоб не спровокувати вибуху війни.

А це не було єдине джерело, з якого надходили остороги про небезпеку збройного нападу німецьких військ на совєтську територію. Надходили вони і також від власних військових і дипломатичних джерел. Але, як підкреслив у своїй доповіді генеральний секретар ЦК КПСС, через те, що керівництво було упереджене до таких інформацій, їх передавали з острахом, а сприймали з недовір'ям. Наводячи приклади новий керівник КПСС згадав про телеграму, надіслану з Берліну 6-го травня 1941 року совєтським військовим аташе капітаном Воронцовим, в якій говорилось наступне:

„Радянський громадянин Бозер... повідомив заступника московського аташе, що згідно з заявою одного німецького офіцера з головної квартири Гітлера, німці готуються до нападу на СССР 14 травня через Фінляндію, Балтійські країни і Латвію. В той самий час Москву й Ленінград буде піддано важким бомбардуванням, а в прикордонних містах будуть скинуті парашутні десанти".

В іншому випадку, заступник морського аташе Хлопов, повідомляв з Берліну, що „наступ німецької армії призначено правдоподібно на 15-го червня, але можливо, що він розпочнеться в перших днях червня".

Закінчення буде.

Концепція...

(Закінчення зі стор. 2)

ставлені завдання настільки складні, що було б ілюзією сподіватися однозгідности поміж теперішніми речниками поодиноких республік, поміж якими є такі що вже проголосили свій суверенітет, а також і такі яким ще доволі далеко до повної самостійности. Можна також припускати, що такі положення концепції як створення спільної професійної армії стратегічної оборони викличуть серйозні застереження, тим більше, що мова тут про контроль над нуклеарною зброєю, над військовими, летунськими і морськими базами, над засобами постачання і транспорту та системою комунікації. Це заторкує ключові прероґативи суверенности кожної держави.

Попри всі надзвичайно складні внутрішні питання, які прийдеться розв'язувати в передбаченому перехідному періоді трьох до п'ятьох років, важливим пріоритетом у цьому ж періоді буде конечність перевірити і ратифікувати кожною з 15-ти держав зобов'язуючі міжнародні політичні і зовнішньо-економічні договори підписані СССР на протязі останніх 70 років. Одностороннє анулювання діючих договорів, які заторкають інтереси інших держав, трактується в практиці міжнародних взаємовідношень як неприязний акт. Дипломатичне визнання новостворених держав у великій мірі залежатиме від готовости їхніх урядів притримуватися діючих договорів або щонайменше виявити добру волю і гнучкість в переговорах про нові договори.

Концепція не заторкає також важливого питання розформування в перехідному періоді діючих тепер закордоном дипломатичних і торговельних місій, амбасад і консульських представництв СССР і перебрання їх функцій і обов'язків дипломатичними представництвами новостворених держав. Це буде можливе лише за умовою, що будуть узгіднені і підписані нові двосторонні договори з кожною державою, в якій такі нові дипломатичні представництва мали б діяти. Слід мати на увазі, що на сьогодні СССР втримує дипломатичні відносини з 143-ма державами світу, а крім того має шість постійних місій в різних міжнародних організаціях. Заключення нових договорів про виміну дипломатичними представництвами з деякими державами треба розраховувати на довші роки.

Відповідь на ключове питання чи основні положення концепції академіка Юхновського можуть бути підтримані провідними речниками більшости республік і стати основою для дальших переговорів, зараз ще невідома. Хоч перетворення теперішнього союзу на якусь співдружність не могло б обійтися без частинного обмеження суверенних прав кожного народу, таку розв'язку треба уважати далекойдучим кроком у порівнянні до концепції конфедерації, що її просувають теперішні провідники більших республік. Саме тому концепція І. Юхновського заслуговує на серйозну увагу всіх, хто шукає мирної розв'язки майбутности України й інших народів.

Літературний...

(Закінчення зі стор. 2)

театром. І, нарешті, його драматургія має неодмінну рису — вона повна не тільки гумору чи легкої іронії, але й сатири, гострого вислову, сказаного з правдою, без жодного маскування".

Взявши слово, герой вичора Алексевич-Чолган нагадав, що більшість п'єс написані в таборах для біженців в Австрій і Німеччині. Дійові особи — це мешканці цих таборів. На питання з авдиторії про назву його книжки, чому вона зветься — „Дванадцять п'єс без однієї", Чолган відповів, що одна з його п'єс загубилася. Це була створена 1947 року п'єса „Наступ", яка ніколи не була поставлена в театрі. Її тема — події 1939 року на Карпатській Україні, останні дні нерівних боїв карпатських січовиків. На закінчення, Чолган подякував усім, хто допоміг йому видати книжку і всім, хто прийшов на цей вечір.

Далі було читання фраґментів з п'єс Алексевича-Чолгана. Наталя Енеску прочитала уривок з п'єси „Провулок святого Духу" — дію, що віддзеркалює події і настрої у Львові в дні „возз'єднання'. Дія закінчується арештом власника каварні (переіменованої совєтськими начальниками на „закусочну"), бо в ній бував щойно заарештований українець.

Мирон Чолган прочитав уривки з двох п'єс про козака Мамая. Публіка сміялася, почувши як у чистилищі Мамай проголосив себе творцем нової української політичної партії.

Після закінчення офіційної частини, гості діставали від Чолгана його книжку з дарчим написом. Автор не дозволяв, щоб до нього зверталися „доктор". Казав, що він, як лікар, пішов у відставку і тепер присвячується літературній творчості. Це дало привід гостям у розмовах згадувати письменників, що одночасно були лікарями, як от, Антін Чехов, Вікентій Вересаєв, Модест Левицький, англійські письменники Арчібальд-Джозеф Кронін і Сомерсет Моґем. Чолган зауважив, що лікарі мають добру нагоду пізнати людську натуру і це сприяє їхній творчій праці.

Серед присутніх на вечорі були три колишні артисти Театру-Студії Гірняка й Добровольської; були літні люди, які в повоєнній Австрії й Німеччині бачили на сцені п'єси Алексевича. Була й молодь, зокрема гості з України, що цікавиться історією українського театру.

Треба сподіватися, що збірка п'єс Іларіона Чолгана-Алексевича незабаром потрапить і на Україну.

Виступ Ю. Шухевича в Чикаґо

Після приїзду до Америки і певних лікарських консультацій, Юрій Шухевич мав перший виступ у залі СУМА в Палатайні, Ілл. Інж. Мирон Луцак представив довголітнього борця українській публіці, яка з надзвичайною цікавістю вислухала годинну доповідь дорогого гостя.

Наступного дня, 25-го червня, в приміщені Культурного Центру в Чикаґо Юрій Шухевич виступив перед об'єднаною чикаґською громадою. Представив його Орест Бараник, голова УККА-Іллиной. О. Бараник зазначив, що Юрій Шухевич — єдиний гість з України, що, почавши боротьбу за незалежність України в 40-их роках, не залишив, а продовжує боротьбу як голова Української Міжпартійної Асемблеї, незважаючи на стан здоров'я. Після того д-р Мирослав Харкевич, заступник голови УККА, подав біографію Юрка Шухевича, згадуючи 30 років ув'язнення і понад 10 років заслання — час, в якім він виявив свою посвяту до свого батька і народу. У зрівноваженому тоні Юрій Шухевич чітко представив свої думки про теперішній стан України.

Ю. Шухевич, як голова УМА, не визнає режиму, котрий загарбав Українську Народну Республіку в 1920 р. і далі панує в Україні. З того становища УМА закликало до бойкотування всіх виборів або референдумів.

Вважаючи, що парляментарний спосіб вже себе вичерпав, Юрій іде революційним шляхом — шляхом громадської непокори, страйків і демонстрацій. Це єдиний реальний шлях, бо без натиску Москва ніколи не відступить.

З огляду на трагічний екологічний стан, Україна мусить якнайскоріше відірватися від імперії. Коли десять мільйонів шахтарів, студентів і народу виступлять зі страйковим протестом, тоді навіть і совєтські танки їх не стримають.

Опір до цього революційного шляху, на превеликий жаль, проявляється від теперішніх урядових чинників, і навіть від деяких членів демократичного бльоку.

Цей стан треба змінити. Всі українські демократичні сили мусять іти паралельно до однієї мети — незалежної України. Зудари між правими і лівими крилами тільки відтягують спрямування нашого великого ворога — Москви.

Під час перебування в Чикаґо Юрій Шухевич мав зустріч з посадником міста Ричардом Дейлі і деякими представниками етнічних груп. Він зустрівся з головою крайової організації Акція для совєтського жидівства Пем Коген, котра його тепло привітала. Також відбулося довге інтерв'ю з газетою „Чикаґо Трибюн".

Наш гість відвідав Архиєпископа Константина, УАПЦ, Єпископа Лотоцького, УКЦ, і баптистського пастора Гарбузюка. Юрій Шухевич прийняв грамоту від дивізійників і відзнаку ордена св. Михаїла. В останій день перебування в Чикаґо, 28-го червня, Юрій Шухевич виступив перед міською радою, котра ухвалила резолюцію надати Юрієві Шухевичеві гонорове громадянство міста Чикаґо.

Юрій Шухевич виступає перед громадою Чикаґо. Зліва: інж. З. Туркало, д-р Б. Ткачук, д-р М. Харкевич і О. Бараник.

ЛЬВІВСЬКІ ЮРИСТИ У ПАРМІ

Недавно побували у нас економісти зі Львова, а тепер відвідали нас чотири юристи. 19-го червня о 7 год. вечора в залі ім. Патріярха Йосифа католицької церкви Покрова Пресвятої Богородиці у Пармі громадянство Клівленду — Парми мало приємність зустрічати гостей — правників зі Львова та послухати їх цікавих думок і доповідей. По черзі говорили кандидат економічних наук, доцент Львівського університету Володимир Яцура, президент Клюбу Адвокатів у Львові адвокат Ярослав Онишко, декан юридичного факультету Львівського університету проф. д-р Михайло Костицький та депутат Львівської Ради і голова обласного Фонду Допомоги Репресованим адвокат Олексій Балко. Львівські правники прибули до Парми на запрошення суспільної опіки під протекторатом місцевого УЗО і за старанням адвоката д-ра Володимира Базарка і його дружини мґр Лідії Базарко, в гостинному домі яких і перебували.

Головною метою відвідин адвокатів зі Львова є підготова до Світового Конґресу Українських Адвокатів в Україні, а в їх програмі передбачаються такі важливі справи, як узгіднення і координування правних аспектів діяспори з Україною, закони приватних власностей і підприємств, міжнародні угоди і трактати в дусі демократії та вільного ринку. Плянується також створення спільних канцелярій в Україні і діяспорі. Очевидно ці пляни вимагатимуть значних фондів, які, до речі, будуть контрольовані органами діяспори.

Вечір почався демонструванням фільму з урочистостей біля оперного театру у Львові. Мґр Василь Ліщинецький, голова УЗО, тепло привітав гостей зі Львова, численно зібраних слухачів та офіційно відкрив цей цікавий вечір. Пані Завадівська, членка суспільної опіки, представила юристів, і далі проводила імпрезою. Першим доповідачем був Володимир Яцура, який докладно і статистично представив жалюгідний і трагічний стан економіки в різних її галузях в Україні. В наслідок чорнобильської катастрофи і комуністичного недбальства сьогодні коло 14 мільйонів людей є більше або менше хворі. Багато хворіє психічно, а кожний десятий має діябет (цукрицю). Тільки 20 відсотків дітей родяться здоровими. Від 1917 року пропало в Україні коло 45 млн. населення. Приросту населення майже нема. Економіка, яка повинна бути фундаментом державних структур, служила і далі служить Совєтському Союзові (імперії) в поневоленні власних громадян. Україна продукує 120 млн. тонн руди, але аж 93 відсотки вивозиться поза межі України і то за дуже низькі ціни.

Аби хоч трохи зарадити лихові, створено Консультативну Раду при Верховній Раді України. Економісти в Україні працюють інтенсивно над новими проєктами поліпшення народного господарства в тісній співпраці зі Заходом. Радісною подією було відкриття Українського Національного Банку з професійним президентом Матвієнком на чолі. Завершуються пляни емісії української валюти — гривні, а економічною базою до цього є власні поклади золота на Закарпатті. Дуже актуальна справа повернення золота з Москви в Україну, яке Москва незаконно загарбала і привласнила.

Д-р Костицький сказав, що дотепер право замість служити народові — було проти. Треба створити нові закони на Україні і в дусі демократичного ладу та вільного ринку. Наше право мусить в першу чергу боронити ідеї суверенітету і незалежности України та ухвалити Конституцію і провести нові, вільні вибори, референдум народу. Належить провести поділ влади на 3 головні категорії законодавчу-леґіслятивну, екзекутивну і правну — юридичну. Побудова держави — це довший період часу може тривати від 10 до 15 літ посильної праці. Треба з прикрістю ствердити, що таки наші „апаратники" — комуністи саботують і стримують наш гін до незалежности і шкодять нашій справі.

При кінці звітував адвокат Олексій Балко. Він навів приклади часів сталінського лихоліття, мордів, знущань та катування невинних людей. По закінченні вив'язалася цікава дискусія. Слухачі ставили питання, а гості відповідали вичерпно і змістовно. Закінчено цей незабутній вечір ще фільмом адвоката Балка з похорону сімох упівців з околиць Великих Мостів. В одній домовині спочивали тлінні останки сотника УПА „Перемоги", а його труну ніс також депутат Степан Хмара. Багатотисячний маніфестаційний похід з сімома домовинами давно загиблих героїв — воїнів УПА був прикрашений повінню жовто-блакитних прапорів та вінками і в супроводі кількох священиків. Домовини покладено в могили на цвинтарі у Великих Мостах. На марґінесі хочу згадати, що коло 15 родин з Великих Мостів проживає тепер у Пармі і більшість з них були на цьому вечорі. Адвокат Онишко подякував слухачам за зрозуміння і підтримку та відмітив велике зацікавлення долею України. Він поґратулював українському громадянству, яке заховало свою приналежність, тримається свого кореня та йде слідами своїх батьків. Особливо дякував голові УЗО мґрові Ліщинецькому за його патріотичне і гідне ставлення, репрезентуючи цілу громаду.

На закінчення при смачній перекусці в заряді пань зі Суспільної Опіки при УЗО гутіркам і товариській атмосфері не було кінця і тривали до пізньої години. І душа радіє та серце наповнюється оптимізмом, коли зустрічаємо таких молодих патріотів-ентузіястів зі Львова як наші гості — юристи.

Д-р Володимир Боднар

„Веселий Львів" в Омазі

Напевне є серед нас такі, що не знають, де находиться Омага, а тим більше, що там живуть українці.

І ось у середу, 12-го червня, завітав до Омаги квінтет „Веселий Львів". Хоч це був робочий день, а місцева українська громада порівнюючи мала, на концерті зібралося понад 150 осіб, що є для цієї місцевости дуже багато. Поприїжджали люди з українських громад Лінкольну з Небраски, Сейнт Джозеф й Кензас Сіті, Мізурі. Треба взяти до уваги, що віддалі із Омаги до Камзас Сити — майже 200 миль. Це вказує на те, з якою жадобою місцеві українці хочуть побачити й почути гостей з україни.

Приїзд мистецьких одиниць з України до українських центрів східнього побережжя чи до центрально-північної частини З'єднаних Стейтів — це майже буденне явище, а для центральних частин Америки — майже незнане.

Довгоочікуваний день приїзду мистців з України натешті прийшов. Заля школи, де відбувався виступ, заповнилася. Отець Іван Кротець, духовний настоятель українських громад в Омазі, Лінкольні, Сейнт Джозефі й Кемзас Сіті, привітав присутніх і гостей.

Виступ розпочався молитвою „Отче наш" Вербицького у виконанні квінтету. Наступні дві пісні патріотичного змісту й „серцещипаючі" (спеціяльно для тих, що зустрічаються з ґостями з України дуже рідко) „Всі ми родина" й „Моя Україна" виконав соліст Володимир Цімура у супроводі квінтету. Його приємний і дзвінкий голос зразу причарував слухачів, які із сльозами на очах ловили кожне слово пісні. Наступні точки програми: в'язанка козацьких пісень, українські народні пісні, пісні за словами Тараса Шевченка й дві пісні Володимира Івасюка захопили слухачів.

У другу частину програми входили народні пісні, нові популярні, а також відомі, традиційні, кілька стрілецьких пісень П. Купчинського, молитва з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського. Програма закінчилася піснею „Многая літа", а на закінчення програми квінтет, разом зі всіма присутніми відспівали „Ще не вмерла Україна".

Складається квінтет із колишніх студентів Львівської консерваторії: Зіновія Кмітя (провідник), Володимира Цімури — соліст, Тараса Гринюка — трубка й сопілка, Мирослава Остюка — акордеон, перкусійні інструменти, й Ігоря Костіва — електрична гітара.

Після виступу відбулася зустріч виконавців з українським громадянством у парафіяльній залі.

Цікаво було почути гостей з України, почути народні, а також сучасні українські пісні, але найбільш захоплююче було почути, з якою любов'ю вони виконували патріотичні пісні, почути їхню любов до України, до Батьківщини, яку вони, а також ми, еміґранти, хочемо бачити вільною й самостійною.

Є. Кальман

Виставка в Центрі Українського Мистецтва в Лос Анджелесі

ЦУМ в Лос Анджелесі влаштував 18-го травня ще одну з черги мистецьку виставку. Тим разом для української мисткині, яка живе в Каліфорнії і є членом ЦУМ. Це — Оксана Романюк-Орел. Оксана закінчила Каліфорнійський університет в Лонґ Біч, Каліф. Це вже є її п'ята мистецька виставка. Чотири мала по американських ґалеріях з дуже гарною оцінкою знавців за її оригінальний стиль і підхід до передавння на полотно світла і тіни. Її мистецька праця має два головні напрямки: залюбки малює будинки і делікатні заломання пелюстків-квітів... Поміж тими двома її заінтересуваннями, здавалося б, немає нічого спільного, — одначе гра світел, делікатні відтіни кольорів, що захоплюють очі, підкреслюють романтичне тло, що обгортає квітку чи прозаїчні будинки.

Оксанині квіти усміхаються усміхом відродження і пахощів природи, яка дає життя. Її будинки — чи ті, які вона малювала, будучи в Парижі, чи в Лонґ Біч, Каліфорнія, де вона мешкає, мають спільну мову і завдання, — вони бережуть людське життя перед стихіями природи.

Кожне вікно передає журні погляди людських очей, з них промовляє бажання вирватися з-поза тих замкнених мурів і здобути простір, що тягнеться за вікном... Її вміння вичаровувати пензлем контури світла і тіни, і кольори, які зливаються в переході до яскравих і пастилевих відтінків, не виказуючи драстичної лінії, є справді варте уваги. Ми маємо надію, що Оксана піде дальше тим своїм вибраним шляхом і буде творити шедеври...

Саму виставку членки з ЦУМ поставили на високому рівні. Мабуть, найкраще за всі попередні. Картини було розміщено з великим смаком, так що кожна з них кольорами підкреслювала красу наступної. Вони гармоніювали, а не вели війну за те, хто більш колірний.

Оригінальности виставці надавали також букети живих квітів.

Перший день виставки особливо приємним зробила присутність мисткині Оксани. Вона вітала гостей і відповідала на запитання зацікавлених. Щось із 100 людей, по черзі, оглянули мистецькі шедеври Оксани, купуючи вибрані картини. Більшість відвідувачів були американці.

Оксана Романюк-Орел

Треба згадати, що запрошення на виставку, які були надзвичайно гарні, привабливі, — це праця Люби Долинюк, як і розвішування картин та декорацій.

Мистецька виставка була відкрита від 18-го травня до 15-го червня і кожної суботи та неділі знаходилися охочі ознайомитися з творчістю Оксани Романюк-Орел.

Під час виставки надійними щоденними помічниками мисткині були Люба Долинюк, Люба Захаріясевич, Зена Вжесневська, Зірка Домбчевська, Марія Огаренко, Зена Осадца. Їм також асистували їхні чоловіки.

Щира дяка Оксані Романюк-Орел і ЦУМ за таку гарну виставку.

Оля Муць

У ВОСЬМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ЛЮБОМИРА РИХТИЦЬКОГО (СТЕПАНА ЛЮБОМИРСЬКОГО)

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ та ПАНАХИДИ

в соборі свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, Ілл. і в церкві Різдва Пречистої Діви Марії в Лос Анджелес, Кал.

в суботу, 20-го липня, 1991 року, о год. 7:30 ранку.

Дружина — ЗЕНА РИХТИЦЬКА
з Родиною

ОСЕРЕДОК СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
ім. полк. ЕВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ
в Нюарку-Ірвінґтоні, Н. Дж.
закликає членство Осередку і їхні родини до участі
у СЛУЖБІ БОЖІЙ і СПІЛЬНІЙ МОЛИТВІ
за спокій душі

бл. п.

ФЕДОРА ЛУЦИШИНА

колишнього довголітнього голови і булавного Осередку.

Поминальна св. Літургія і Панахида

будуть відправлені в суботу, 13-го липня 1991 р. о год. 11-ій рано в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку. Н. Дж.

•

Дружині покійного і родині наші щирі вислови співчуття.

УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМ, Нюарк, Н. Дж.

Закінчення навчального року „Рідної школи" в Баффало

Дня 8-го червня 1991 року відбулося в Баффало святочне закінчення шкільного року. Цьогорічне свято для матурантів „Рідної Школи" збіглося із 120-літтям з дня народження Лесі Українки.

Українська громада вщерть заповнила залю Української Автокефальної Православної Громади даючи добрий доказ, що нам усім залежить на тому, щоби „Рідна Школа" не просто існувала, але ще й розвивалась.

Матурантів було тільки чотири, проте вони зарепрезентували себе дуже добре. Групове табло виготовила з великим смаком мистецьна-малярка Оля Алексевич-Лавні.

По короткому привіті і промові директора школи Ігоря Чмоли, в якій він згадав усіх колишніх вчителів і директорів, які також були присутні на залі, виступила дуже енергійна, працьовита і багата на цікаві і корисні задуми опікунка 11-кляси Слава Дмитрюк, яка представила матурантів, що один за одним входили на залю під звуки музики (фортепян — невтомна Оля Чмола) і оплески публіки. Вони зайняли місця за столом, перед сценою: Уляна Мороз, Христя Пашковська, Тамара Тютюнник і Олесь Плешкевич. Як гарно ві вони виглядали!

Слово про Лесю Українку виголосив Олесь Плешкевич. Мені воно сподобалося і формою, і змістом — все разом свідчило про добру підготовку молодої людини до дальшого життя.

Уляна Мороз продеклямувала „Contra Spem Spero" Лесі Українки. Дикція у неї чудова і розуміння глибокого змісту поеми також.

По роздачі свідоцтв голова баффалівської округи Українського Народного Союзу Роман Конотопський перед розданням „союзових подарунків" матурантам сказав кілька слів, заохочуючи молодь до науки, зокрема про нарід свій і свою прадідну землю, в яку глибоко сягають їх коріння, якої вони не бачили, але вчаться від маленького її любити, щоб могли для неї працювати, де б доля їх не понесла — Батько-Союз їм в тому допоможе.

Відтак матурантки Тамара Тютюнник і Христя Пашковська виконали кілька пісень на бандурі. Це був дуже приємний музичний інтерлюд.

Після роздачі нагород матурантом з фундації покійного інж. Ігната Метіля на екрані висвітлилися знимки матурантів від садочка аж до 11-тої кляси.

Вечір закінчився сатиричним твором пера Слави Дмитрюк (опікунки кляси), в якому дотепно розказали свої переживання усі чотири матуранти, за що були нагороджені дружними оплесками.

Надія Пікас, гостя з Вашінгтону, з „Голосу Америки", колишня вчителька і директорка школи, що приїхала на свято „своїх дітей", розповіла дещо про сучасну ситуацію в Україні, підкреслика велику ролю „Рідної Школи" в житті української дитини Америки.

На цьому святі, на жаль, не було пані Нілі Стецьків, яка тепер живе на Флориді. Вона доклала багато праці у нашу „Рідну Школу", особливо в мистецькій ділянці.

З молитвою, яку відмовив о. Мар'ян Процик, відбулася вечеря. Вона закінчилася також молитвою о. Миколи Стокотовича, а потім розпочалася забава.

Настрій під час цьогорічного свята, окрім того, що програма була дуже компактна, а матурантів лиш чотири, був більше піднесений, ніж будь-коли раніше. Може, на це вплинула загальна „евфорія", — що трохи притихла тепер, але все ще каже нам „без надії таки сподіватись". Може, новий час дав дітям (чи тільки дітям?) щось реального про ту Україну, якої вони не знали. Це був для них все „старий край", але тепер вона, ця Україна, воскресає, вона молода, вона вже є, хоч і ще не зовсім вільна, але є! І про неї заговорив цілий світ.

Другою причиною, здається, є те, що в учительському складі є вже колишні учні „Рідної Школи" — ті, що пам'ятають всі свої проблеми, як були учнями,і стараються сприяти справі своїми викладами, логікою, підходом, взаємовідносинами з учнями.

Опікункою 2-ої кляси є Ірена Ващак, яка закінчила „Рідну Школу", щоденну українську школу (якої вже не існує), перейшла всі ступені пластового вишколу і тепер є новацькою виховницею, вчиться дальше у вищій школі, працює і все ще знаходить час на виклади в „Рідній Школі", до яких ставиться дуже серйозно.

Андрій Дмитрюк — абсольвент „Рідної Школи", студент університету, добрий виховник юнаків. Вони казали мені: „Він так гарно нам про все розповідає". Він був талановитим ведучим на минулорічному святі Шевченка в Баффало. Андрій є опікуном 6-ої кляси „Рідної Школи", і дає собі раду навіть з найбільшими збиточниками, вміючи нав'язати з ними дуже добрі відносини.

Андрій Грещишин також закінчив „Рідну Школу", один рік був в Римі, два роки брав участь в роботі літніх курсів у Гарварді. Студіює далі в Баффалівському університеті, працює в Пласті (зв'язковий), і крім усього,віддає свій борг „Рідній Школі" — провадить 10-ту клясу. На кінець навчального року він дістав від своїх учнів карточку з таким текстом: „За всіх, що нам вказували на правильний шлях, нагорода від Господа, що на небесах. Пан Адіо Грещишин молодий та здібний, захопив наші серця, притягнув нас до світу чудових книжок, а може й розкопав джерело глибоких думок. Дякуємо, Ваші Учні".

До тієї ж групи молодих вчителів належить Марія Хомяк, випускниця „Рідної Школи". Вона також студіює дальше і працює, а кожну суботу віддає заняттям з ІІ-ої англомовною клясою.

Оксана Михаськів українську школу закінчила в Канаді, тепер замужем в Баффало, вчить в „Рідній Школі" І-шу англійську клясу. — Серед учнів є також її донечки.

Набутком „Рідної Школи" в Баффало є дві учительки з України: Світляна Кучер і Софія Балабан.

Самовіддано працюють учителі-ветерани „Рідної Школи", що перевели цю школу через „годи і негоди": Оля Чмола, Слава Дмитрюк і Ігор Чмола. Важливою справою є наука релігії українською мовою, за це діло взялись о. Мар'ян Процик і Оксана Бережницька, а англійською вчить Уляна Михайлова.

Дуже важливу ролю в праці „Рідної Школи" відіграє Батьківський Комітет під головством Гані Тютюнник. Це молоді батьки, які вже виросли на чужині і їм ніхто не може сказати, що вони „не розуміють нових обставин". До того ж діди і бабці помагають... Маємо надію, що і наступне покоління піде їхніми слідами — дай Боже!

Ірена Лаврівська

ОДИН З ВИСОКОПОСТАВЛЕНИХ працівників Уряду президента Джорджа Буша сказав, що правдоподібно вже на днях буде знесено всякі торговельні та фінансові санкції проти Південної Африки. Згідно з його твердженнями, Державний департамент дійшов до висновку, що Південна Африка сповнила, або є у процесі сповнення всіх п'яти точок, що їх вимагав Конґрес, схвалюючи в 1986 році закон санкцій, і тому запропонував, щоби їх зліквідувати. Крім того, американська амбасада у Південній Африці також схиляється до рекомендацій Державного департаменту, отже кінцеве рішення залишається за президентом Дж. Бушем.

Союзівка привітала гостей...

(Закінчення зі стор. 1)

Конферансьє О. Ходоба-Фриз

А. Шкурган з Л. Богословцем

Н. Мельник і баяніст Л. Богословець

О. Ходоба-Фриз співає під акомпаньямент оркестри „Звуки Союзівки" (зліва): Г. Гриновець і С. Бень.

На терасі „Веселки" співає Алекс

гена Іванціва, А. Дидик-Петренко, як теж головного редактора „Свободи" Зенона Снилика і управителя Союзівки Івана Флиса, мол.

Як і водиться під час відкриття нового сезону, до танців приграваіли гостям дві оркестри, „Темпо" і „Одночасність".

У неділю закінчувались тенісові змагання, а в пополудневих годинах на терасі „Веселки" забавляли гостей піснями Алекс, О. Ходоба-Фриз і оркестра „Звуки Союзівки".

У пізніх пополудневих годинах менш щасливі з гостей вибирались в ближчу чи дальшу дороги домів, а ті, що заплянували лишитись тут на тижневе, чи двотижневе перебування, насолоджувались мальовничим заходом сонця і приємною перспективою відпочинку на Союзівці.

Нові члени фундації „Допомога Україні"

Доля судила нам бути свідками великих історичних подій. Події в Україні, про які донедавна ми тільки мріяли, поволі стають дійсністю і дають нагоду українському народові будувати, прямувати до державної незалежности.

Саме тепер змаг українського народу є найбільш критичним та важливим. Шлях до волі не є легким, і вимагає багато зусиль, жертв,праці та єдности дії нас усіх — там в Україні, і тут. Але щоб здобути і закріпити нашу державу та уможливити її діяти у перші критичні роки, потрібно крім праці теж відповідних фінансів. Саме тому наші відомі меценати Ярослава та Михайло Шафранюки заложили в Торонто Канадсько-Українську Фундацію „Допомога Україні".

Завдання фундації — зібрати 10,000,000 (десять мільйонів) долярів. Гроші фундації — це постійний фонд, з якого відсотки будуть передавані на потреби розбудови української держави. Ярослава та Михайло Шафранюки стали першими жертводавцями фундації, подарувавши 1,000,000 долярів. За короткий час існування фундація починає рости і стала уже поважною установою.

В неділю, 19-го травня, в приміщенні мистецької ґалерії КУМФ відбулися інформативні сходини членів та тимчасової дирекції фундації. Прибули люди з Торонто та околиць, а також зі ЗСА. Прибули люди свідомі своїх обов'язків супроти сучасної України, тому сходини відбулися ділові, короткі, без зайвих закликів та промов. Присутність д-ра Василя Вериги, Василя Кирилюка, членів Президії СКВУ та інженера Ярослава Соколика, голови Конґресу Українців Канади в Торонто була виявом всегромадської підтримки для фундації. Короткий, але діловий звіт зложив діючий голова та основник фундації Михайло Шафранюк. У звітовому часі фундація мала 52 члени, які зложили по 1,000 або й більше долярів, та 227, які зложили менші суми. Дирекція розіслала коло 10,000 листів до членів громади, ряд статтей до преси, радіо та телевізії. Тепер провадиться інтенсивна праця леґально оформити фундацію.

Голова фундації повідомив, що цього літа в Україні буде створений комітет з провідних членів Демократичного Бльоку, завданням яких буде радити фундації, на які проєкти потрібна допомога.

Майно фундації на 19-го травня становило 1,303,246 долярів. Після дружньої та річевої дискусії члени фундації з признанням одобрили працю тимчасової дирекції та висловили бажання приєднати якнайбільше нових членів, щоб осягнути намічену ціль.

М. Шафранюк привітав присутніх нових членів-жертводавців фундації. Мґр Михайло і Дарія Ковальські зложили 100,000 долярів, Тетяна і Максим Шнайдруки 2,000 долярів, д-р Тетяна та д-р Юрій Кишакевичі з Пітсбургу, ЗСА, 1,000 долярів. Присутні привітали нових фундаторів рясними оплесками.

Після закриття сходин присутні при каві і солодкому ще довго розмовляли про найновіші події на Батьківщині та нашу ролю у відбудові України. Вони питали: „Бо як не ми, то хто? Як не тепер то коли?" Допомога Україні — це святий обов'язок кожного з нас. Ми віримо, що українська громада правильно оцінить завдання та працю фундації „Допомога Україні" і що члени громади чисельно відгукнуться на наш заклик та стануть жертводавцями.

Ярослав Соколик

В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 1)

Коломия. Оголошено республіканський конкурс на кращий проєкт пам'ятника Т.Г. Шевченкові в райцентрі Коломия, Івано-Франківської области. Місце спорудження пам'ятника Кобзареві — площа Відродження (колишня площа Леніна). Конкурс триває до 15 серпня 1991 року. Для відзначення кращих проєктів встановлено грошові премії. З автором або авторською групою найкращого проєкту, буде укладено договір на подальше проєктування пам'ятника. Всі зацікавлені особи можуть звернутися до своїх обласних організацій Спілки художників або на телефон 2-48-81 в місті Коломия, Івано-Франківської области.

Івано-Франківське. Тут 1-го липня розпочала роботу міська студія телебачення, яку створено при Раді народних депутатів міста. Передачі студії транслюються на 40 каналі дециметрового діяпазону з 8-ої години вечора.

З нагоди відзначення 100-літнього ювілею української еміґрації 8-14-го липня тут проходитиме фестиваль молоді, а з 14-го до 30-го липня в урочищі Ангелів Рожнятівського району працюватиме міжнародний пластовий табір. Мета цих заходів — активне залучення молоді до національно-культурного відродження на Прикарпатті та становлення товариства „Пласт" в Україні. У програмі — упоряджування могил на старих цвинтарях, зустріч керівництва Обласної та Міської Рад народних депутатів з представниками молодіжних організацій і товариств, зустріч молодих бизнесменів, екологічна акція „Фортечний мур 18 століття", конкурси дитячого малюнка на асфальті, пародій і карикатур, рок-концерт, святкування Дня святого Петра, Дня Молоді тощо.

Оргкомітет підготови і проведення фестивалю молоді та міжнародного пластового табору очолює заступник голови облвиконкому Євген Чучук.

